THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
APR 2

זון אויפגאנג — 6.05
זון אונטערגאנג — 7.00

וועטער:
קלאר און מילדער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאס
אידישע ווארט
THE GATEWAY OF THE WEST.
THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

Vol. 20, No. 66, Winnipeg, Wed. April 2, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מיטוואך ד' ניסן, תר"ץ.

ווייצמאן דריקט אויס אומצופרידנהייט מיט דעם באריכט פון פאלעסטינער אויספארשונג קאמיסיע

ווייזט אן אויף ניט ריכטיקע אינפארמאציעס פונ'ם באריכט. — אויפן ארט פון 150 אראבער אראפגעזעצט פונם באדן זיינען באזעצט געווארן הונדערט טויזנט אידן, און די זעלבע אראבער זיינען איינגעארדנט געווארן בעסער ווי פריער. — שטימט איין מיט דער קאמיסיע, אויף וויפל ס'איז שייך דער שולד פאר די אויסברוכן אין אווגוסט

ווערדשוואוד דריקט אויס שארפסטע אנטריסונג קעגן באריכט. — אראבישע דעלעגאציע איז אין אלגעמיין צופרידן מיט קאמיסיעס באריכט

(ספעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

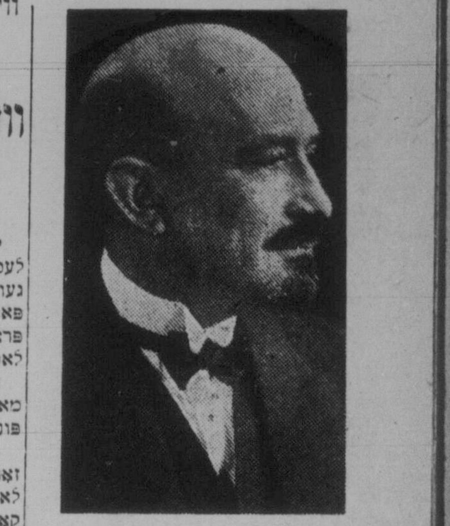

דר. חיים ווייצמאן

לאנדאן, אפר. 2 (איטא). — דער פא-לעסטינער באריכט איז כאראקטעריזירט געווארן פון דר. ווייצמאן ווי "אן אומסימ-פאטישע באהאנדלונג פון פונדאמענטאלע פראבלעמען אויפ'ן סמך פון אויבערפלעכ-לאכע באווייזן".

די אידישע אגענטור, זאגט דר. ווייצ-מאן, נעמט א שטעלונג קעגן דריי הויפט-פונקטן פונ'ם באריכט, וועלכע זיינען :

1. קאלאניזאציע. בעת די קאמיסיע זאגט, אז ס'איז מער ניטא קיין פרייע לאנד פאר קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל, קאן די אגענטור אנווייזן אמווייניקסטנס אויפ'ן זאמדיקן ים-ברעג פון עמק-השרון, וואו מען קאן באזעצן צוואנציק טויזנט פאמיליעס ניט בארירנדיק קיין אראבער. מיט דעם איינפיר פון מאדערנע מעטאדן, קאן דא די אגריקולטור זיין זייער א רייכע

"קיין פאלק איז נאך ניט קאלאניזירט געווארן מיט אזוי ווייניק רייבונגען", — האט דר. ווייצמאן געזאגט. — "ארום 750 אראבישע פאכטארן זיינען אראפגעזעצט געווארן פאר די לעצטע צען יאר, און אויף זייער ארט האבן זיך באזעצט נייע הונ-דערט טויזנט מענשן אין ארץ-ישראל. און אט די אראפגעזעצטע אראבער זיינען פון דאן אן שוין אויך באזעצט געווארן אויף לאנד און זייער לאגע איז בעסער ווי פרי-ער".

2. די אידן קאנען ניט איינשטימען מיט דעם טייל פון באריכט וואס זאגט, אז אי-מיגראנטן זיינען אויסגעקליבן געווארן אויפ'ן סמך פון פאליטישע קוואליפיקא-ציעס. דאס איז אבסאלוט פאלש.

3. דר. ווייצמאן לייקנט קאטעגאריש אפ די באהויפטונג, אז אין ארץ-ישראל זיינען דא מער אידן, ווי דאס לאנד קאן אויסהאלטן.

וואס איז שייך דער באשטימונג פון דער שולד פאר די אווגוסט אויסברוכן, שטימט דר. ווייצמאן איינגאנצן איין מיט דעם באריכט. "מיר, אידן, פאראורזאכן אומאנגענעמלאכקייטן בלויז דערמיט וואס מיר עקזיסטירן", — האט ער געזאגט.

דר. ווייצמאן ניט צו, אז די אידן האבן גוין פארגעשלאגן עקאנאמישע, פאליטי-שע און קולטורעלע מיטארבעטערשאפט מיט די אראבער, און א פארזוך צו באזיי-טיקן די רייבונגען.

אראבישע דעלעגאציע צופרידן

לאנדאן, אפר. 2 (איטא). — די אראבישע דעלעגאציע וואס געפינט זיך איצט אין לאנדאן פארצוליינען די אראבישע טע-נות, האט דערקלערט, אז דער באריכט האט געגעבן אן אביעקטיווע באשרייבונג פון דער לאגע. זיי זיינען ניט צופרידן מיט'ן טייל פונ'ם באריכט וואס האט צו טאן מיט דער ים-המלח קאנצעסיע, אבער אין אלגעמיין, זאגן זיי, זיינען די אראבער אינ'ם באריכט יושר'דיק באהאנדלט געווארן.

די דעלעגאטן האבן אנגענומען דעם שטאנדפונקט, אז דער באריכט האט זיי באפרייט פון וועלכער ס'איז פאראנט-ווארטלאכקייט פאר די אויסברוכן. וואס איז שייך דעם טייל פונ'ם באריכט וואס באשולדיקט די אראבישע פירער פאר זיי-ערע פראטעסטן און קלאגעס, מיט וועלכע זיי האבן אויפגערייצט דעם עולם, וואס האט דערנאך געפירט צום אויסברוך, זאגן די דעלעגאטן, אז דאס קאן ניט באטראכט ווערן ווי אן ערנסטע קלאגע, ווייל עס איז דאך געווען זייער חוב, ווי פירער, צו דער-קלערן זייער אייגענעם שטאנדפונקט.

די דעלעגאציע גלויבט, אז דער באריכט וועט זיין א היסטארישער דאקומענט פאר פאלעסטינע.

ווערדשוואוד דריקט אויס טיפסטע אנטריסונג

לאנדאן, אפר. 2 (איטא). — דעפוטאט ווערדשוואוד האט באצייכנט דער קאמי-סיעס באריכט ווי אן "איבערראשנדע נא-רישן". דער באריכט, זאגט ער, וועט מאכן דעם מופטי און די אראבישע נאציאנא-ליסטן צו גלויבן, אז זיי האבן אין ענגלאנד א סך מער סימפאטיע ווי ס'איז פאקטיש דא. ער וועט ביי די אידן איבער גאר דער וועלט שאפן א געפיל פון אנטוישונג און אנטריסונג קעגן ענגלאנד, און וועט געבן דעם איינדרוק צו אט די אלע שטערנדיקע כחות אין פאלעסטינע, אז זיי זיינען גע-ווען גערעכט אין זיין באהויפטונג בעת די אומרוען, אז ענגלאנד איז אויף זייער זייט, און זיי קאנען דאס זעלבע פרובירן אפילו נאך אמאל.

דערצו שעדיקט דער באריכט, אין זיין מיינונג, ענגלאנדס פרעסטיזש. ער בא-רעכטיקט די אנטוואפענונג פון די אידן דורך דער פאליציי אין א צייט וואס זיי ווערן אויסגעשלאכטעט פון די "נייטיווס" און בארעכטיקט, זעט אויס, די דערני-דערנדיקע באציאונג פון די בריטישע בא-אמטע, וואס האבן געבויגן זייערע קעפ פאר'ן מופטי.

"איך האף אז די ארבעט פונ'ם מאנדאט וועט רעווידירט ווערן פון דער בריטישער רעגירונג, נאכדעם ווי זי וועט זיך באראטן מיט מענשן וואס זיינען מער דערפארן אין קאלאניאלע און אין אריענטאלע ענינים", האט ער געזאגט.

ענגלישע פרעסע ניט איינשטימיק וועגן באריכט

לאנדאן, אפר. 2 (איטא). — די ענגלי-שע צייטונגען זאגן ארויס פארשיידענע און אפט ווידערשפרעכנדיקע מיינונגען וועגן דעם באריכט פון דער ארץ-ישראל קאמיסיע.

די "דיילי ניוס" און די "טיימס" שטי-מען איין, אז די קאמיסיע איז אריבערגע-טראטן די גרעניצן באשטימט פאר איר, דיסקוטירנדיק פראגעס פון גרונד פאליטיק

די "דיילי מייל" גייט נאך ווייטער, דער-קלערנדיק, אז די קאמיסיע האט ליידער ניט געהאט די מאכט צו ראטן דער רעגי-רונג צו שניידן אירע פארלוסטן און צו-ריקציען זיך פון פאלעסטינע, איידער זי וועט אריין אין א צרה.

דער "טעלעגראף" גיט אפ א סך פלאץ דעם באריכט, אבער ער נעמט ניט קיין באשטימטע שטעלונג צו'איס.

א קוריאז איז, וואס דער "העראלד", ארגאן פון דער ארבעטער פארטיי, דער-מאנט אינגאנצן ניט דעם באריכט.

"דאר היום" פארדאמט באריכט

ירושלים, אפר. 2 (איטא). — בלויז דער "דאר היום" האט דערווייל ציימ גע-האט, דורך א ספעציעלער אויסגאבע, אויס-דריקן א מיינונג וועגן דעם באריכט. די צייטונג זאגט :

"דער באריכט איז די העכסטע שטופע פון אנטי-ציוניזם. פון דעם ערשטן מא-מענט אן האט די מערהייט פון די קאמי-סיע'ס מיטגלידער ארויסגעצייגט פיינטשאפט צו די אידן און סימפאטיע צו די אראבער, און די רעגירונג האט שטארק געשטיצט די דאזיקע טענדענץ. די אידן האבן געהאט איין וועג צו פארטיידיקן דעם כבוד פונ'ם ציוניזם : צו דערקלערן אפן און דייטלאך זיינע צילן. דאס איז ליידער ניט געטאן געווארן פון די אידישע עדות.

"דער באריכט טרעפט איבער אלע פע-סימיסטישע דערווארטונגען. ווען דער באריכט וואלט צוזאמען געשטעלט געווארן אין אפיס פון דער אראבישער עקזעקוטי-ווע, דער 'דיילי מייל' אדער דעם וואטי-קאן, וואלט ער ניט געקאנט זיין מער פיינטלאך. אלע רעקאמענדאציעס פון דער קאמיסיע זוכן צו בארעכטיקן די אראבער צו ווארפן די פאראנטווארטלאכקייט אויף די אידן.

"דער באריכט גיט רעקאמענדאציעס, וואס זיינען אין ווידערשפרוך צום מאנ-דאט. סנעלס מינדערהייט איז פאר אונז גאר א קליינע טרייסט".

די אראבישע צייטונג "פאלאשטין" צי-טירט אסקאר וואסערמאנס אנומלטדיקן ארטיקל, אין וועלכן ער טרעט ארויס קעגן דער שאפונג פון א אידישער נאציאנאלער היים. די צייטונג באמערקט דערויף : "אט אזוי רעדט א מעסיקער איד וועגן ציוניזם".

אידישע באאמטע אויף רומעני-שע אייזנבאנען האבן מורא צו פארלירן שטעלעס

ווין, אפריל 2 (איטא).— די אידישע באאמטע אויף דער רומענישע אייזנבאנען האבן מורא אז זיי וועלן פארלירן זייערע שטעלעס, אלס רעזולטאט פון א צושריפט וואס די אייזנבאן-דירעקטארן אין טעמע-סוואר האבן דערהאלטן פון דער רעגירונג צו רעגיסטרירן אלע אידישע, אונגארישע און דייטשע באאמטע אויף די באנען און צושיקן א ליסטע קיין בוקארעסט.

די מורא פון די אידישע אנגעשטעלטע נעמט זיך פון דעם וואס לעצטנס האבן רע-גירונג-פאבריקן אפגעזאגט א צאל אנגע-שטעלטע פון די מינדערהייט-פעלקער אין רומעניע.

—(:־:)—

אראבישע דעלעגאציע אויפגענומען פון פרע-מיער מאקדאנאלד

לאנדאן, אפר. 2 (איטא). — די אראבישע דעלעגאציע, נאכדעם ווי זי האט באזוכט פרעמיער מאקדאנאלד און דעם קאלאניאל מיניסטער, לארד פעספילד, האט ארויסגעגעבן די פאלגנדיקע דערקלערונג :

"ביידע צדדים זיינען געווען זייער צו-פרידן צו באגעגענען איינער דעם צווייטן, און צו האבן אן אלגעמיינעם שמועס וועגן דער לאגע. דער שמועס האט אנטהאלטן ארום צוויי שעה צייט. מיר קאנען דער-ווייל ניט פארעפנטלאכן דעם אינהאלט פונ'ם שמועס, ווייל דאס איז דערווייל בלויז געווען אן אלגעמיינע באגעגעניש. עס קאן זיין, אז ווייטערדיקע אזעלכע בא-געגענישן זאלן אראנזשירט ווערן".

די דעלעגאציע, ווערט דערווארטעט, זאל ארויסגעבן א מער גענויע דערקלערונג מארגן.

אידישער לארד קריגט הויכן ריכטער אמט אין אויסטראליע

מעלבורן, אויסטראליע, אפר. 1. — סער אייזעקס אלפרעד אייזעקס, א מיט-גליד פונ'ם פעדעראלן הויכן געריכט, איז באשטימט געווארן צום פאסטן פון "טשיף דזשאסטיס" (הויפט ריכטער) פון דעם הויכן געריכט.

סער אייזעק, וועלכער איז געבארן גע-ווארן אין יאר 1855 האט געהאט א גלענ-צענדע יורידישע און פאליטישע קארי-ערע פאר די לעצטע פערציק יאר.

—(::)—

וואגנערס אלמנה געשטארבן אין טיפן עלטער

ביירעאוט, דייטשלאנד, אפריל 2. — קאזימא וואגנער, די אלמנה פון ריכארד וואגנער און די טאכטער פון פראנץ ליסט, צוויי וועלט בארימטע קאמפאזיטארס, איז דא געשטארבן אין עלטער פון 92 יאר.

די פארשטארבענע איז געווען קראנק א לאנגע צייט, און מיט א יאר צוריק איז זי געווארן בלינד און טויב און זי איז געלעגן די גאנצע צייט אין בעט.

ס. ען. אר. וועט אויסגעבן פינף-און-צוואנציק מיליאן דאלאר אויף נייע ליניעס אין דער וועסט

דאס שליסט ניט איין ספעציעלע אויסגאבן אויף דער האדסאן-ביי און אויף די צפון אלבערטא ליניעס

ווי א. ע. ווארען, מערב סופעראינ-טענדענט פון די קאנאדער נאציאנאלער אייזנבאנען האט נעכטן אנאנסירט, וועט די סי. ען. אר. דאס יאר אויסגעבן 25 מיליאן דאלאר אויף נייע ליניעס און אל-געמיינע אויסבעסערונגען. דאס שליסט ניט איין די אויסגאבן אויף דער האד-סאן-ביי אייזנבאן, וואס איז א חשבון פאר זיך אליין, און דער סי. ען. אר'ס. חלק אויף די ליניעס פון צפון אלבער-טא.

ניין מיליאן דאלאר וועט אויסגעגעבן ווערן אויף נייע צווייג-ליניעס, אממייס-טען אין סאסקעטשעוואן און אלבערטא, און צוויי אין בריטיש קאלומביא. דאס איבעריקע וועט אויסגעגעבן ווערן אויף אלגעמיינע אויסבעסערונגען, ווי אויך אויפ'ן בוי פון די צוויי סי. ען. אר. הא-טעלן, — אין וואנקאווער און אין סאס-קאטון.

אין א צאל פאלן וועלן לייכטערע רעלסן אויף די עקזיסטירנדיקע ליניעס פארבי-טען ווערן אויף שווערערע.

אין דער לייניג פון דער האדסאן ביי ליניע, נאך דהי פעס, וועלן דעם זומער אויפגעשטעלט ווערן א צאל סטאנציעס און אנדערע נויטיקע געביידעס.

קאמוניסטן פאנגען אן אקטיוון אנטי-פסח קאמפיין אין ווייס-רוסלאנד

מאסקווע, אפר. 2 (איטא). — אן אק-טיווער אנטי-פסח קאמפיין האט זיך אנ-געפאנגען אין ווייס-רוסלאנד. אין משך פון דער וואך פון פסח וועט יעדע אידישע הויז דארטן באזוכט ווערן, מיט דער פא-דערונג, מען זאל בייטראגן די רעליגיעזע ארטיקלען פאר דעם אינדוסטריאליזאציע פאנד.

רויטע וויגנער וועלן ארומפארן איבער אלע שטעטלאך, צו זאמלען לייכטער, טליתים און א. וו. ספעציעלע ארבעט וועט אנגעפירט ווערן צווישן פויערים און קינ-דער. יעדעס קינד וועט מוזן באזוכן די שולן אין דער פסח-וואך, און אין די סדר אוונטן וועלן די פרויען איינגעלאדן ווערן צו ספעציעלע אנטי רעליגיעזע פארזאמ-לונגען פאר פרויען.

א סך אידישע קאמוניסטן באטראכטן אבער דעם אנטי-פסח קאמפיין ווי א נאר-רישקייט, טענה'נדיק, אז באלד ווי די אידן האבן ניט קיין מצה דעם פסח, איז דער גאנצער קאמפיין אן איבעריקער.

אין מאסקווע האט זיך דער אנטי-פסח קאמפיין אנגעפאנגען נאך מיט צוויי וואכן צוריק, אבער ער פילט זיך נאך ניט אין שטאט.

אין מינסק באנוצן זיך די קאמוניסטן מיט'ן ארעסט פון די רבנים צו דערווייזן, אז "אלע רבנים זיינען שותפים מיט קאנטרבאנדיסטן און סאוועטישע שונאים און קיין איד דארף ניט אפהיטן קיין רע-ליגיע ווייל רעליגיע אטעמט מיט קאנטר-רעוואלוציע".

כארקאוו, אפר. 2 (איטא).— חנה איז-ראילעווא, געוועזענע אידישע שניידערן, איז באשטימט געווארן פונ'ם אוקראינער ציק צום אמט פון פראקוראר איבער אר-בעטס פראגעס. איזראילעווא, וועלכע קומט פון אן ארימער אידישער פאמיליע, איז געווען פרעזידענט פון דעם פראפע-סיאנעלן פאראיין פון נאדל פאך ארבעטער

אהרן סאפירא באשולדיקט קאנאדער ווייץ פול אין ספעקולאציע

בערקלעי, קאל., אפר. 2. אין א לעקציע אין אוניווערסיטעט דא, האט אהרן סאפי-רא, פאטער פונ'ם קאנאדער ווייץ-פול, דערקלערט, אז די שווערע לאגע פונ'ם קא-נאדער ווייץ פול ביי איצטיקן מאמענט איז א רעזולטאט פון דעם, וואס דער פול, אנשטאט צו דינען בלויז ווי א פארקויף אגענטור, האט ספעקולירט אין ווייץ.

די רפואה זעט סאפירא אין א צוואנג-פול, קאנטראלירט פון דער רעגירונג.

פול האט זיך אפגעזאגט פון א פרייז פון $1.47 פאר ווייץ

לאנדאן, אפר. 2. — אין ענטפער אויף אנפראגעס אין הויז, האט האנ. דזש. ה. טאמאס דערציילט, אז מיט א געוויסער צייט צוריק, ווען ווייץ איז געווען $1.47 א בושל, האט ער געראטן דעם קאנאדער ווייץ פול צו פארקויפן, כדי ער זאל קאנען דערנאך מיט די שיפן שיקן צוריק בריטי-שע קוילן קיין קאנאדע. דער פול האט ניט אנגענומען זיין עצה, און איצט איז ווייץ געפאלן צו $1.03.

—(::)—

גלויבט אז חולה האט ראדיא אפאראט אין זיין קאפ

לאנדאן, אפר. 2. — מיידזשאר לענארד אייוועריי, א היגער דאקטאר, באהאנדלט איצט א זאנ-ערבארן פאציענט, דעם פא-ציענט'ס חולאת באשטייט אין דעם וואס עס "שפילט זיך ביי אים אין קאפ". וואו ער גייט און וואו ער שטייט הערט ער מוזיק און געזאנג, כאטש ארום אים שפילט קיינער ניט.

דער דאקטאר גלויבט אז אין זיין חולה'ס מארך געפינט זיך א נאטירלא-כע דראטלאזע ראדיא וואס כאפט אויף קלאנגען פון נאענט און פון ווייט.

דער חולה באקלאגט זיך פאר'ן דאקטאר אז ער האלט אין איין הערן גאנצע סימ-פאניעס און אפערעטעס, און ווי נאר איין פראגראם ענדיקט זיך אין זיין קאפ, אזוי דערטראגן זיך צו זיינע אויערן פארשיי-דענע אנדערע קלאנגען פון מוזיקאלישע אינסטרומענטן און געזאנג.

נאציאנאל-פאנד ארבעט אין נארט - בעטלפארד רעארגאני-זירט

ווי דער היגער ציוניסטישער אפיס ווערט געמעלדעט, איז די נאציאנאל-פאנד ארבעט אין נארט-בעטלפארד, סאסק., רע-ארגאניזירט געווארן אונטער אויפזיכט פון מרס. אייראן און מרס. ל. מ. וואַ-געל. פורים איז דארט דורכגעפירט גע-ווארן א דערפאלגרייכע נ. פ. זאמלונג פון וועלכער $25 איז געשאפן געווארן. עס ווערט אראנזשירט, אז די זאמלונגען פון די פושקעס זאלן געמאכט ווערן יעדן חודש (אנפאנגענדיק אפר. 6טן), און אז מיטגלידער פון דער געמיינדע זאלן זיך באטייליקן אין דער ארבעט.

סאוועט רעגירונג זוכט צו געווינען ענגלישן מארק פאר אירע ווייץ

לאנדאן, אפריל 2. — די סאוועטן רע-גירונג ווענדעט איצט אן אלע מיטלען צו פארכאפן דעם ענגלישן ווייץ-מארק. פאר דעם צוועק האט זי ארויסגעגעבן א באפעל אז דער בעסטער ווייץ זאל עקספארטירט ווערן פון רוסלאנד קיין ענגלאנד און פאר איר אייגענעם געברויך וועט זי קויפן ני-דעריקע סארטן ווייץ פון אויסלאנד און זי וועט פאר זיך נוצן דעם ערגסטן ווייץ אין לאנד גופא.

די סאוועטן רעגירונג מאכט איצט א פארזוך צו פארוואנדלען די בעסטע שטחים לאנד פון צפון קאווקאז, קרים און דעם נידעריקן ראיאן פון דער וואלגא געגנט אין לענדערייען צו זייען בלויז ווייץ פאר דעם אויסלענדישן עקספארט. אויך אוקראינע האט געקראגן א באפעל צו עקספארטירן איר בעסטן ווייץ קיין ענגלאנד.

דעם דאזיקן באשלוס האט די סאוועטן רעגירונג אנגענומען אין אנקלאנג מיט דעם באשלוס פון איר פינף יאריקן אינ-דוסטריעלן און פארמערייז אנטוויקלונג פלאן, און כדי צו באקומען אזא מארק ווי ענגלאנד האט רוסלאנד באשלאסן צו פראדוצירן און פארקויפן צו ענגלאנד דאס בעסטע וואס עס לאזט זיך.

בן-אבי באשטראפט פאר דרוקן ביי-לאגע צו צייטונג אן דערלויבעניש

ירושלים, אפר. 1 (איטא). — בן-אבי, רעדאקטאר פון "דאר היום", איז פאראור-טיילט געווארן צו באצאלן א שטראף פון פינף פונט, דערפאר וואס ער האט גע-דרוקט א ביילאגע צו זיין וועכנטלאכער ענגלישער אויסגאבע.

די קלאגעס זיינען געווען, ערשטנס, אז ער האט די ביילאגע פארעפנטלאכט אן א דערלויבעניש; צווייטנס, איז די ביי-לאגע געווען אין העברייאיש, בעת די דער-לויבעניש וואס ער האט געקאט איז גע-ווען פאר אן ענגלישער אויסגאבע, און; דריטנס, איז די ביילאגע געווען געדרוקט אין תל-אביב, אנשטאט ירושלים.

די פארטיידיקונג האט פראטעסטירט קעגן דעם ארויסרוף פונ'ם דיסטריקט קא-מישאנער, קיט ראוטש, אלס עדות, אבער דער געריכט האט פארט באשלאסן אויס-צוהערן זיין עדות זאגן.

עס ווערט געמעלדעט, אז בן-אבי פארט גלייך אפ קיין לאנדאן אויף א ציוניסטי-שער מיסיע.

רעזיגנירטע אידישע ראטמע-נער קריגן "א דאנק"

ירושלים, אפר. 1 (איטא). — דער דיסטריקט קאמישאנער האט צעשיקט בריוו צו די געוועזענע אידישע ראטמע-נער, אננעמענדיק זייער רעזיגנאציע און באדאנקענדיק זיי פאר זייערע ביז איצ-טיקע לייסטונגען.

לארד טשענסעלאר האט געלאזט וויסן אז דער שטעלפארטרעטער פונ'ם מע-יאר וועט ווייטער אנפירן די זיצונגען פונ'ם שטאט-ראט, ווי געווינלאך.

אנקומענדיקע אידישע אימיגראנטן

די פאלגנדיקע אידישע אימיגראנטן פאר דער וועסט קומען אן מיט דער באל-טיק-אמעריקא שיף "ליטוואייניא" (זיי ווערן דערווארטעט אין האליפאקס ארום אפריל 7טן, און אין וויניפעג — ארום אפריל 10טן) :

אברהם שווארץ, צו מרס. עני דארפ-מאן; אקסמאן פאמיליע, צו מיס. ס. אקסמאן; י. ד. לערנער, צו דזש. לערנער; מ. הובערמאן, צו פ. הובערמאן; ס. מאלצ-מאן, צו ג. סווייצער; רבקה אמסטער, צו נייטן פיינטוך; דבורה מאנה, צו ג. בער-מאן.

אגב - אורחא
פון מארק

וואס ס'איז פראגרעסיוו אינ'ם ציוניזם

ווען ק. מרמר איז דא אנומלט געווען און גערעדט וועגן דעם "באנקראט פונם ציוניזם", האט ער, צו דערווייזן וואס פאר רשעים די ציוניסטן זיינען, געשיל-דערט אזא פאטעטישע סצענע, וועלכע ער זאל אליין האבן בייגעוואוינט :

די אידן האבן אפגעקויפט א שטח באדן אין ארץ-ישראל ביי אן עפענדי, און זיי-נען געקומען אהין גרינדן א קאלאניע.

די אראבישע פויערים האבן ניט גע-וואלט פארלאזן דעם באדן, אויף וועלכן זיי זיינען געזעסן פאר דורות. איז גע-קומען די טערקישע פאליציי (דאס איז נאך געווען אונטער דער טערקישער הער-שאפט) און האט זיי מיט גוואלד אראפ-געווארפן פון לאנד.

איינע אן אלטע, 90 יאריקע אראבישע זקנה האט זיך ניט גערירט פון ארט, און די פאליציסטן האבן זי גענומען פשוט ארויסטראגן פון איר שטיבל.

די אלטע האט זיך דאן געווענדעט צו אירע קינדער : "פרעמדע זיינען געקומען און ווארפן אראפ נאטס קינדער פון זיי-ער לאנד. איך באשווער אייך און אייע-רע קינדער און אייניקלאך, אז איר זאלט זיך נוקם זיין פאר דער עולה".

* * *

ווען מיר זאגן, אז נאך פאטעטישע מעשה'לאך האט ק. מרמר ניט געדארפט פארן אזוי ווייט ווי ארץ-ישראל. נאר ער האט געקאנט געפינען זיי אביסל נענטער צו זיך, אין סאוועט-רוסלאנד פון היינ-טיקן טאג, למשל (אז חברים פארזעצן אין געפענגעניש אן אלטן רעוואלוציאנער איז עס אויך פאטעטיש).

אבער איך גיב צו, אז דאס איז טאקע זייער א רירנדיקע סצענע, און אז זעל-כע זאכן האבן טאקע פאסירט אדער הא-בען געקאנט פאסירן.

די קאמיסיע וואס האט אונטערזוכט די פאסירונגען אין ארץ - ישראל האט אין איר באריכט אויך דערמאנט און בא-טאנט דעם פאקט, אז אראבישע פויע-רים זיינען אראפגעווארפן געווארן פונם באדן און זיינען געבליבן לאנדלאז צוליב דעם, וואס די ציוניסטן האבן אפגעקויפט דעם באדן פון די עפענדים.

מיין איינדרוק איז בלויז, אז אט דאס האט ניט געטראגן קיין מאסן כאראק-טער, און אז אין די מייסטע פאלן ווערן די אראפגעטריבענע אראבישע פויערים באזעצט אויף אייגענעם באדן און פאר-זארגט מיט געלט פאר אינוועטנאר, און זייער לאגע פארבעסערט זיך דערמיט, וואס זיי דארפן מער ניט שקלאפן פאר זייערע פריצים.

* * *

און מיין איינדרוק איז, אז די הויפט צרה איז דא ניט די ציוניסטישע לאנד קניות, נאר דער פאלעסטינער לאנד סיס-טעם, לויט וועלכן דער גאנצער באדן אין לאנד (כמעט) באלאנגט צו א קליינער צאל רייכע פריצים, און די פעלאכן מוזן אזוי שקלאפן פאר די עפענדים.

די ציוניסטן קויפן דאך אפ, נאכאלע-מען, בלויז די רעכט פון די פריערדיקע באזיצער, די עפענדים. אויב זיי קאנען אראפזעצן די פעלאכן, מיינט דאך דאס, אז דער באטרעפנדיקער עפענדי האט עס געקאנט אויך טאן צו יעדער צייט, ווען נאר ער האט עס געוואלט.

זיי האבן עס ניט געוואלט, אזוי לאנג ווי די פעלאכן האבן געשקלאפט פאר זיי.

פארוואס זשע אזוי אנזעצן זיך אויף דער ציוניסטישער פאליטיק, וואס פאר-בייט די שקלאפן מיט פרייע ארבעטער, — טאמער וואלטן נאר די קאמוניסטן און אלע אנדערע יושר-ליבנדיקע מענשן אנ-געזעצט זיך אויף די אראבישע עפענדים?

און פארוואס דוקא אויף די אראבישע עפענדים? פארוואס עפעס ניט אויף די כינעזישע מאנדארינען ? פארוואס זיינען מיר עס אזוי בלוטיק פאראינטערעסירט דוקא אינ'ם גורל פון די עטלאכע הונ-דערט אראבישע משפחות (דאס איז דאך לכל הדעות די גרעסטע צאל וואס האט אפשר געליטן דורך דער ציוניסטישער פאליטיק) ?

* * *

איך וועל זיין צופרידן, ווען אפילו אט די אינדיווידועלע עולות מצד די ציוניסטן לגבי די אראבער זאלן אינגאנצן באזיי-טיקט ווערן.

אבער אפילו מיט זיי, — ווי פיינלאך אזעלכע פאלן זאלן ניט זיין, — קאן איך נאך אלץ ניט באגרייפן, ווי מען קאן די אידישע קאלאניזאציע אין ארץ - ישראל באטראכטן אנדערש, ווי א פראגרעסיווע דערשיינונג.

קומען מענשן און מיט'ן שווייס פונ'ם פנים און מיט דער גרעסטער מסירת-נפש טריקענען זיי זומפן און באפרוכפערן זאמדן, און מאכן בליענדיקע גערטנער פון וויסטענישן, — און אויפ'ן ארט פון א חרוב דערפל מיט האלב בלינדע פון טראכאמע און אויסשטארבנדיקע פון מגפות עטלאכע משפחות וואקסן אויס בליענדיקע קאלאניעס מיט הונדערטער נפשות וואס פארדינען זייער ברויט מיט'ן שווייס פון זייערע פנים'ער, — איז דאס ניט פראגרעס ?

און, וואס די איינציקע פאלן זאלן ניט זיין, איז דאך אבער זיכער, אז די אראבער האבן בכלל געוואונען עקאנאמיש פון דעם אידישן ישוב (וואס אויך די אויס-פארשונג קאמיסיע גיט צו), און האבן זיך דערהויבן אינ'ם סאציאלן באוואוסטזיין.

דער נייעסטער קאנאדער סענאטאר

האנ. דזשיימס מוירדאק, געוועזענער ארבעטס מיניסטער אין פרעמיער קינגס פרייערדיקן קאבינעט, איז דער נייעסטער מיטגליד פון קאנאדער סענאט. ער איז באשטימט געווארן אויפ'ן ארט פון דעם פארשטארבענעם סער עדווארד קעמפ.

מזל טוב

א טאכטער געבארן צו מר. און מרס. סעם וואלט (מיידלשער נאמען בעסי בעד-נער). מוטער און קינד אין גוטן צושטאנד אין מיסערקארדיא האספיטאל.

א זון געבארן צו מר. און מרס. לעוו. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד אין זייער היים אין פאום לייק, סאסק.